

Στατιστικά Στοιχεία – Πίνακες για την Ευρώπη

Με βάση τις έρευνες Eurobarometer, «Social Partners sign teleworking accord», Ecat - IST Programme Key ActionII, SIBIS General Population surveys, 2002 EMERGENCE 2000-2003, οι οποίες έλαβαν χώρα το 2002, θα παρουσιάσουμε ορισμένους πίνακες και στατιστικά στοιχεία που παρουσιάζουν την κατάσταση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα από το 2002 μέχρι και σήμερα.

Αρχικά θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η Ολλανδία και οι Σκανδιναβικές χώρες είναι οι χώρες που προηγούνται στην Ευρώπη. Η Μεγάλη Βρετανία βρίσκεται πάνω από τον μέσο όρο και ακολουθούν η Γαλλία, η Ιταλία και η Ισπανία, ενώ η Γερμανία βρίσκεται πολύ κοντά στο μέσο όρο.

Χώρες	Κατ' οίκον Τηλεργαζόμενοι (διαρκώς/εναλλασσόμενα)	Κατ' οίκον Τηλεργαζόμενοι (συμπληρωματική εργασία)	Σύνολο κατ' οίκον (τηλεργαζόμενοι)
Αυστρία	(2.0)	(4.7)	6.7
Βέλγιο	2.2	5.3	7.5
Δανία	2.6	15.1	17.7
Φιλανδία	4.7	11.0	15.7
Γαλλία	(2.2)	(2.3)	4.4
Γερμανία	1.6	6.3	7.9
Ελλάδα	(2.1)	(3.9)	6.0
Ιρλανδία	(0.5)	(5.5)	6.0
Ιταλία	(0.8)	(1.7)	2.5
Λουξεμβούργο	(0.9)	2.4	3.3
Ολλανδία	9.0	11.6	20.6
Πορτογαλία	(0.5)	(1.1)	1.6
Ισπανία	(0.3)	(2.0)	2.3
Σουηδία	(5.3)	(9.5)	14.9
Μεγάλη Βρετανία	2.4	8.5	10.9
Μέσος όρος ΕΕ	2.1	5.3	7.4

Πίνακας 1: Κατ' οίκον Τηλεργασία στην Ευρώπη %

Πηγή: General Population Survey, 2002. Βάση = Εργαζόμενοι (N=5,901), ποσοστά σταθμισμένα. Οι μέσοι όροι της ΕΕ είναι σταθμισμένοι σύμφωνα με τον πληθυσμό των χωρών. Παρόλο ότι σε αυτόν τον πίνακα συγκλίνουν 3 διαφορετικές μελέτες (Ecat, SIBIS and EMERGENCE), η σύγκριση μεταξύ των ευρημάτων τους είναι εφικτή λόγω του ότι και οι τρεις συγκλίνουν στον ορισμό και τα χαρακτηριστικά της τηλεργασίας που δόθηκαν παραπάνω.

Ο επόμενος πίνακας, ο **Πίνακας 2**, μας παρουσιάζει το ενδιαφέρον των εργαζομένων για τηλεργασία σε ποσοστό επί τοις εκατό. Το ενδιαφέρον βέβαια αυτό πρέπει να λάβουμε υπόψη μας ότι εξαρτάται και από το κατά πόσο είναι εφικτό. Η έρευνα που διεξήχθη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού προγράμματος SIBIS έλαβε υπόψη και τον παράγοντα αυτόν. Ο πίνακας έχει ως εξής:

Χώρες	Ενδιαφέρον για Μόνιμη Κατ' οίκον Τηλεργασία	Ενδιαφέρον για Εναλλασσόμενη Κατ' οίκον Τηλεργασία	Ενδιαφέρον για εργασία Σε κέντρα Τηλεργασίας	Γενικό Σύνολο
Αυστρία	45.2	59.8	53.9	66.7
Βέλγιο	43.7	53.0	68.8	73.1
Δανία	39.1	54.1	66.2	74.6
Φιλανδία	44.4	66.0	56.6	68.3
Γαλλία	28.7	37.1	43.0	51.1
Γερμανία	41.8	58.1	61.1	71.9
Ελλάδα	35.7	40.5	50.0	50.8
Ιρλανδία	50.8	57.7	54.7	66.3
Ιταλία	45.4	50.2	59.2	66.8
Λουξεμβούργο	40.6	56.1	64.7	73.7
Ολλανδία	44.2	68.5	64.1	63.0
Πορτογαλία	22.9	24.8	34.7	38.4
Ισπανία	41.7	45.6	46.1	58.5
Σουηδία	43.3	60.6	45.6	61.8
Μεγάλη Βρετανία	41.5	55.7	54.9	60.1
Μέσος όρος ΕΕ	40.1	51.5	54.5	62.7

Πίνακας 2: Ενδιαφέρον εργαζομένων για τηλεργασία (%)
(Οι πηγές και τα δεδομένα κατασκευής του πίνακα αυτού είναι όμοια με του Πίνακα 1)

Έτσι λοιπόν έχοντας παρουσιάσει τα επιμέρους στοιχεία για την χώρας τις Ευρώπης τελειώνουμε δείχνοντας μια συνθετική παρουσίαση των τύπων τηλεργασίας στην Ευρώπη με τον **Πίνακα 3**

Χώρες	Σύνολο Τηλεργαζομένων Κατ' οίκον	Κατ' οίκον Τηλεργαζόμενοι Μόνιμα / Εναλλασσόμενα	Τηλεργαζόμενοι Εν Κινήσει	Αυτοαπασχολούμενοι/ Τηλεργαζόμενοι	Γενικό Σύνολο (Διορθωμένο ως προς τις επικαλύψεις)
Αυστρία	6.7	(2.0)	(3.7)	(5.7)	(13.8)
Βέλγιο	7.5	2.2	(2.4)	(2.5)	(10.6)
Δανία	17.7	2.6	2.7	(2.9)	(21.5)
Φιλανδία	15.7	4.7	6.2	(3.2)	(21.8)
Γαλλία	4.4	(2.2)	2.1	(0.8)	(6.3)
Γερμανία	7.9	1.6	5.7	5.2	16.6
Ελλάδα	6.0	(2.1)	(3.5)	(3.4)	(11.1)
Ιρλανδία	6.0	(0.5)	4.2	(3.3)	(10.9)
Ιταλία	2.5	(0.8)	5.5	ϕ.6	(9.5)
Λουξεμβούργο	3.3	(0.9)	(1.5)	(1.8)	(5.6)
Ολλανδία	20.6	9.0	4.1	(5.0)	(26.4)
Πορτογαλία	1.6	(0.5)	(0.3)	(1.5)	(3.4)
Ισπανία	2.3	(0.3)	(0.8)	(2.0)	(4.9)
Σουηδία	14.9	(5.3)	4.9	(2.0)	(18.7)
Μεγάλη Βρετανία	10.9	2.4	4.7	4.5	17.3
Μέσος όρος ΕΕ	7.4	2.1	4.0	3.4	13.0

Πίνακας 3: Τύποι Τηλεργασίας στην Ευρώπη (%) – Συνθετική Παρουσίαση

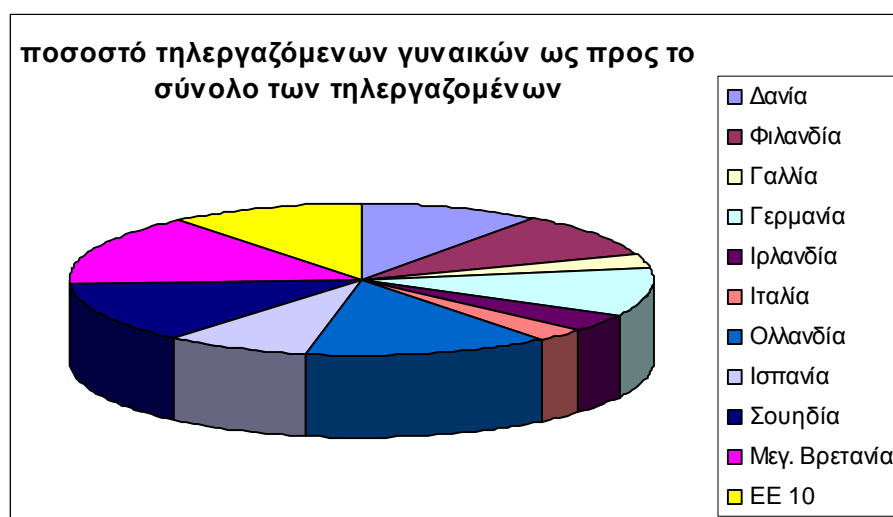
Σημείωση : Βάση = Εργαζόμενοι (N=5901), ποσοστά σταθμισμένα. Οι μέσοι όροι της ΕΕ είναι σταθμισμένοι σύμφωνα με τον πληθυσμό των χωρών. Οι αριθμοί σε παρένθεση δηλώνουν περιορισμένη ισχύ του αποτελέσματος, λόγω χαμηλού αριθμού απαντήσεων.

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε από τον τελικό αυτό πίνακα, παρουσιάζονται μεγάλες διαφορές μεταξύ Βόρειας και Νότιας Ευρώπης .Αυτό συμβαίνει επειδή:

- Στις χώρες της Σκανδιναβίας και στην Ολλανδία εργαζόμενοι και οικονομία είναι ανοικτοί σε τεχνολογικές και οργανωτικές καινοτομίες, ενώ υπάρχει σύγχρονο και αποτελεσματικό τηλεπικοινωνιακό δίκτυο. Άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν θετικά την ανάπτυξη της τηλεργασίας σε αυτές τις χώρες είναι η προώθηση από την πολιτεία, νέων μορφών εργασίας με την ανάπτυξη κατάλληλου πλαισίου και η ευρύτερη κοινωνική αποδοχή.
- Αντίθετα στις χώρες του Νότου οι στενοί οικογενειακοί δεσμοί αλλά και τα - συγκριτικά- μικρότερα σπίτια κάνουν δύσκολη την χρήση του σπιτιού ως χώρο εργασίας.

Το προφίλ του Ευρωπαϊού τηλεεργαζόμενου

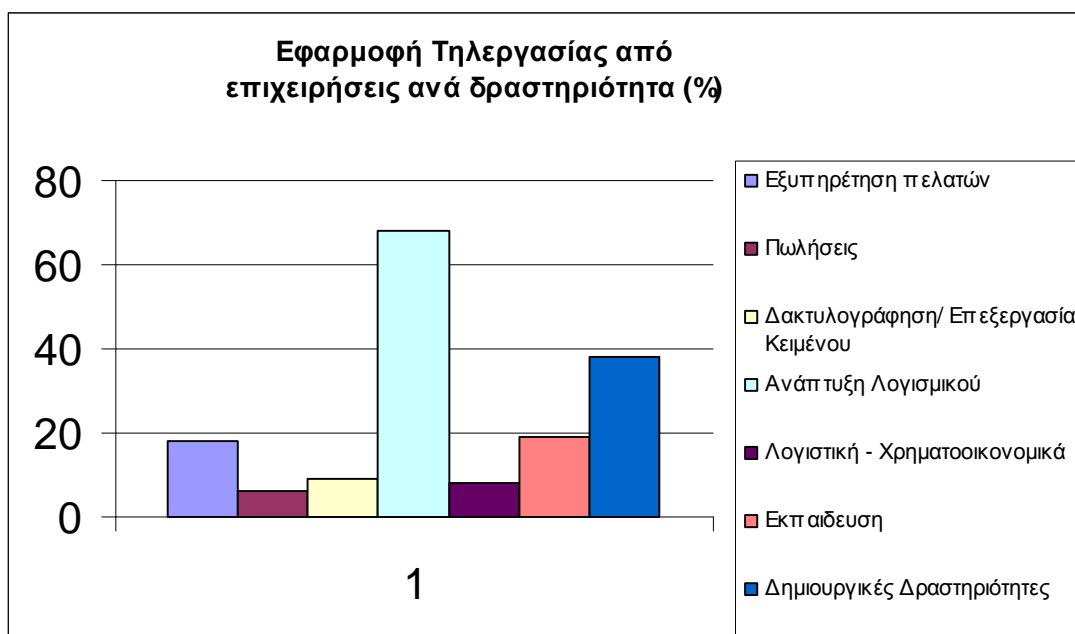
Παρά την ευρύτητα διαδεδομένη άποψη ότι η τηλεργασία είναι μια μορφή εργασίας κατάλληλη για γυναίκες, οι αριθμοί δείχνουν ακριβώς την αντίθετη εικόνα. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, το 80% του συνόλου των τηλεεργαζόμενων είναι άνδρες, και μόλις το 20% γυναίκες. Καθώς καταλαβαίνουμε το επιχείρημα που προωθείται ότι οι γυναίκες τηλεεργαζόμενες μπορούν να συνδυάσουν οικογένεια και εργασία, φαίνεται ότι στην πραγματικότητα πείθει ένα μικρό ποσοστό γυναικών στην Ευρώπη. Έτσι λοιπόν για μερικές μόνο χώρες της ΕΕ τα υψηλότερα ποσοστά τηλεεργαζόμενων γυναικών παρατηρούνται στην Μ. Βρετανία (36%), την Ολλανδία (32%) και την Σουηδία (30%). Σύμφωνα με αυτά ακολουθεί και το επόμενο διάγραμμα :

Η ηλικία είναι ένας άλλος παράγοντας που παρουσιάζει ενδιαφέρον. Σύμφωνα με την ίδια έρευνα το 68% των τηλεεργαζόμενων είναι μέσης ηλικίας, δηλαδή μεταξύ

30 και 49 ετών. Εμφανής είναι ακόμα η δυσανάλογα μεγάλη διάδοση της συμπληρωματικής τηλεργασίας στις μικρότερες ηλικίες. Η τηλεργασία εν κινήσει είναι περισσότερο διαδεδομένη στις ηλικίες 30- 39, ενώ οι αυτοαπασχολούμενοι τηλεργαζόμενοι είναι μεταξύ 40 – 49 ετών.

Νεότερα στοιχεία που συλλέχθηκαν από ένα ευρύ δείγμα Ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος EMERGENCE, φανερώνουν ότι η σημαντικότερη δραστηριότητα για την οποία εφαρμόζουν πρακτικές τηλεργασίας είναι η ανάπτυξη λογισμικού και η σχεδίαση, τα πολυμέσα κλπ. Ακολουθούν ο τομέας της εκπαίδευσης και η εξυπηρέτηση πελατών.

Στα παραπάνω συμπληρώνουμε και το γεγονός ότι αν και η τηλεργασία θεωρείται μέσο για την ανάπτυξη μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, τα ευρήματα των ερευνών δείχνουν ότι η τηλεργασία δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη σε αυτές. Αντιθέτως οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι κυρίως αυτές που εφαρμόζουν περισσότερο αυτόν τον τρόπο οργάνωσης της εργασίας.

Συμπερασματικά η Τηλεργασία έχει τύχει τα τελευταία χρόνια πολιτικής υποστήριξης τόσο σε Ευρωπαϊκό, όσο και σε εθνικό επίπεδο σε μερικά κράτη μέλη, αλλά αναπτύχθηκε διαφορετικά από ότι αναμενόταν. Οι μόνιμοι τηλεργαζόμενοι αναπτύσσονται σχετικά αργά σε σχέση με τους συμπληρωματικά τηλεργαζόμενους. Η τηλεργασία δεν είχε την αναμενόμενη απήχηση στις γυναίκες και τους νέους, μια και ο Ευρωπαίος τηλεργαζόμενος είναι συνήθως άντρας, διαθέτει υψηλή μόρφωση και ανήκει συνήθως στην μέση ηλικία.

Η τηλεργασία χρησιμοποιείται ως μέσο αύξησης της ευελιξίας και ως μέσο ευθυγράμμισης με τις σύγχρονες επιχειρηματικές απαιτήσεις. Οι χώρες της Βόρειας Ευρώπης (Σκανδιναβία, Μεγάλη Βρετανία, Ολλανδία) θεωρούνται πρωτοπόρες, ενώ υστέρηση παρουσιάζουν οι χώρες του Ευρωπαϊκού νότου. Όπως και να έχει η τεχνολογία προσφέρει καθημερινά νέες δυνατότητες, τα κόστη εξοπλισμού μειώνονται, οι

επιχειρήσεις αποζητούν την ευελιξία και οι εργαζόμενοι δείχνουν να προτιμούν να εργάζονται μακριά από τα παραδοσιακά γραφεία. Ενώ την δεκαετία του '80 το πρόβλημα για την εφαρμογή της τηλεργασίας ήταν τεχνολογικό, την δεκαετία του '90 οργανωτικό και διοικητικό, τώρα φαίνεται να είναι περισσότερο θεσμικό και κοινωνικό .

Οι προσπάθειες για μέτρηση του φαινομένου της τηλεργασίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, των οποίων τα αποτελέσματα παρουσιάστηκαν σε αυτή την ενότητα, σίγουρα δεν είναι πλήρης μιας και στην δικτυακή οικονομία η πρακτική της τηλεργασίας τείνει να αποκτήσει νέες διαστάσεις (call centers, e-Outsourcing κλπ) που είναι δύσκολο να καταγραφούν και να αξιολογηθούν μέσω δειγματολογικών ερευνών σε νοικοκυριά και την μέτρηση του αριθμού των τηλεεργαζόμενων. Αποτελούν όμως μια σοβαρή ένδειξη για την δυναμική του νέου τρόπου οργάνωσης της εργασίας και δείχνουν τον δρόμο σε φορείς της πολιτείας και στις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες, ώστε να συμβάλλουν στην όσο δυνατόν καλύτερη μελέτη και απεικόνιση του φαινομένου .

Πηγές

§ Γ κύκλος Εργασιών – Ομάδα Εργασίας Γ2

Νέες Τεχνολογίες επικοινωνίας και Τηλεργασία: Κατάσταση και Προοπτικές στην Ελλάδα

Συντονιστές : Νατάσσα Κωσταντέλου, Ερευνήτρια Δ' ΕΠΙΣΕΥ-ΕΜΠ

Αγγελική Πολυμενάκου, Επικ. Καθηγήτρια, Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας , Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Rapporteur : Νατάσσα Κωσταντέλου, Ερευνήτρια Δ' ΕΠΙΣΕΥ-ΕΜΠ

§ Eirobserver, Μάιος 2002, «Social Partners sign teleworking accord»

§ Ecat- IST Programme Key ActionII, SIBIS General Population surveys, 2002 EMERGENCE 2000-2003

§ SIBIS GENERAL POPULATION SURVEY, 2002